

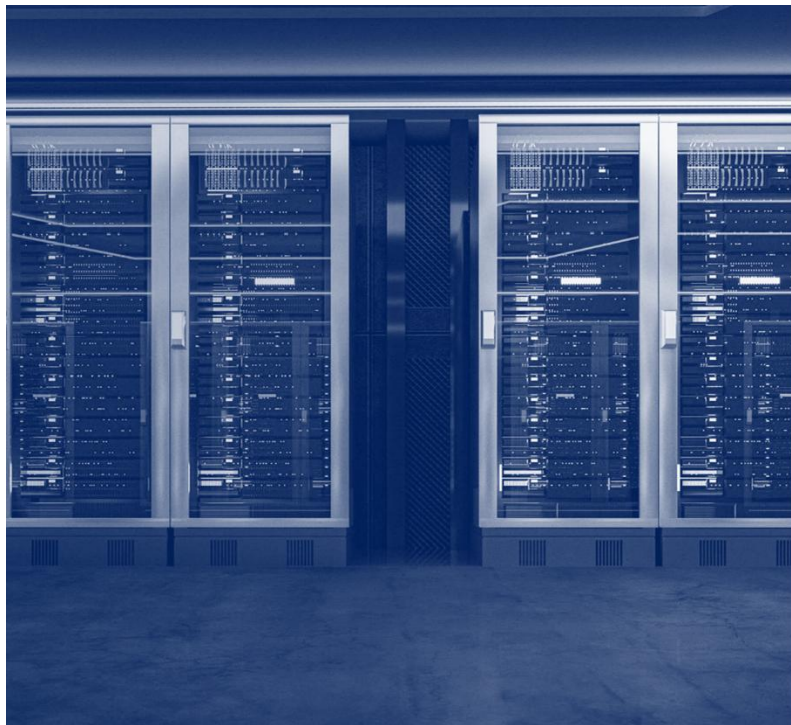
Vastaanottaja
Data Prop Link Oy

Asiakirjatyyppi
Raportti, YVA-selostuksen liite 4

Päivämäärä
26.2.2026

Projektinumero
1510089537-007

Datakeskuksen generaattoreiden pakokaasupäästöjen leviämismallinnus Järvenpään datakeskus

Datakeskuksen generaattoreiden pakokaasupäästöjen leviämismallinnus Järvenpään datakeskus

Projekti	Järvenpään datakeskus YVA
Projekti nro	1510089537-007
Vastaanottaja	Data Prop Link Oy
Asiakirjatyyppi	Raportti, Pakokaasumallinnus
Versio	2.0
Päivämäärä	26.2.2026
Laatija	Heikki Lamberg
Tarkastaja	Mikko Hoppo

Sisältö

1.	Johdanto	2
2.	Aineisto ja menetelmät	2
2.1	Leviämismallinnus	2
2.2	Raja- ja ohjeavot	5
2.3	Epävarmuustekijöitä	6
3.	Tulokset	7
3.1	Vaihtoehdon VE1 mukaiset leviämismallinnukset	8
3.1.1	Kuukausi- ja vuositestauksista aiheutuvat päästöt ilmaan	8
3.1.2	Sähkökatkon aikana muodostuvat päästöt ilmaan	12
3.2	Vaihtoehto VE2	15
3.2.1	Kuukausi- ja vuositestauksista aiheutuvat päästöt ilmaan	15
3.2.2	Sähkökatkotilanteen aikana muodostuvat päästöt ilmaan	19
4.	Yhteenveto	22

Liite 1

Generaattorin datalehti

Selvityksessä on käytetty Maanmittauslaitoksen avointa dataa (CC-BY 4.0): maastotietokanta, laserkeilausaineisto, peruskartta, maastokarttarasteri.

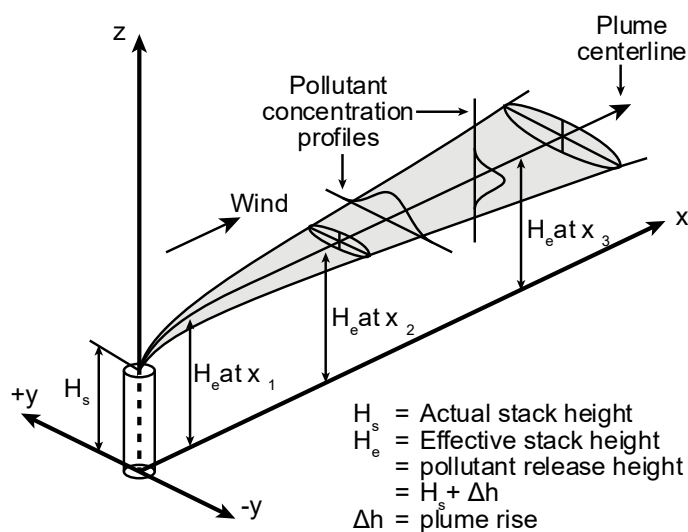
1. Johdanto

Tässä työssä tarkasteltiin mallintamalla Järvenpään suunnitellun datakeskuksen aiheuttamia ilmapäästöjä. Suunniteltu datakeskus tulee sijaitsemaan osoitteessa Emalikatku 13. Datakeskuksissa käytetään varavirtalähteinä generaattoreita, joille tehdään kuukausittaista ja vuosittaista testausta, ja jotka sähkökatkon sattuessa tuottavat datakeskukselle kaiken sen tarvitseman sähkön koko sähkökatkon ajan. Mallinnukset tehtiin Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltaville hankkeen toteutusvaihtoehdoille 1 ja 2 (VE1 ja VE2), jotka eroavat rakennusten määrässä ja sijainnissa, sekä laitteiden määrässä. Mallinnetut tilanteet olivat vaihtoehtojen VE1 ja VE2 mukaiset kuukausi- ja vuositestauksista aiheutuvat ilmapäästöt, sekä 24 h yhtäjaksoinen sähkökatko kerran vuodessa. Kuukausi- ja vuositestaus on suunniteltu tehtäväksi klo 7–22 ja tätä oletusta käytettiin myös tässä tarkastelussa. Tässä selvityksessä tarkasteltiin laskennallisilla menetelmillä tärkeimpien pakokaasujen mukana vapautuvia ilman epäpuhtauksia, jotka olivat typpidioksidi (NO_2) ja hengitettävät hiukkaset (PM_{10} , aerodynaaminen halkaisija alle $10 \mu\text{m}$).

2. Aineisto ja menetelmät

2.1 Leviämismallinnus

Päästöjen leviämismallinnuksessa käytettiin 3-ulotteista mallia, joka huomioi maastonmuodot, rakennusten aiheuttaman savukaasupainuman, kaasujen lämpötilasta johtuvan nosteen ja sääolosuhteet. Mallinnukseen käytetty ohjelmisto oli U.S. EPA:n AERMOD-mallinnusohjelman versio 24142, jossa käytettiin apuna sen graafista käyttöliittymää AERMOD View 13.0.0. Malli on laajalti käytössä Yhdysvalloissa ja Euroopassa. NO_x - NO_2 -muutoksen arvioimisessa käytettiin PVMRM-menetelmää (Plume Volume Molar Ratio Method). Menetelmän vaatima ilmamehän otsonipitoisuus saatiin Ilmatieteen laitoksen Espoon Luukin havaintoasemalta. Leviämismallin perustana on gaussilainen leviämisyhtälö, joka olettaa päästön laimenevan Gaussin jakauman mukaisesti pysty- ja vaakasuunnassa (Kuva 1). Leviämismallinnuksessa käytettiin taustapitoisuuksina NO_2 $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ja PM_{10} $14,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Taustapitoisuudet olivat vuosikeskiarvopitoisuuksia Järvenpään Helsingintien mittausasemalta ja edustivat vuoden 2022 mittaustuloksia.

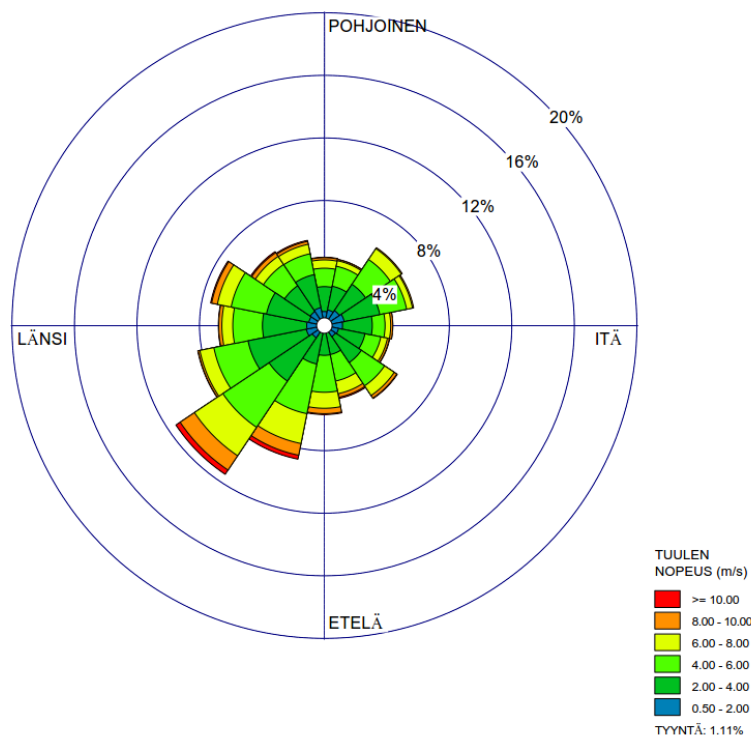

Kuva 1. Päästövahana hajoaminen gaussilaisen leviämisyhtälön mukaan.

Mallissa käytetyt hajontaparametrit ovat tilastollisia ja ne on saatu empiirisesti, eli ne perustuvat mittauksiin ja kokeelliseen tutkimukseen. Vaaka- ja pystysuunnan standardipoikkeamat luonnollisesti kasvavat, kun etäisyys lähteestä kasvaa. Malli huomioi päästövanan korkeutta laskiessaan päästökorkeuden (H_s), päästön virtausnopeuden ja lämpösisällön. Tuulennopeuden oletetaan edustavan savuviuhkan kulkeutumisenopeutta ja se määritetään savuviuhkan keskiakselin korkeudelle (H_e). Gaussin vanamallin lisäksi malli sisältää osamalleja esim. päästöjen vaihteluiden ja rakennuksista aiheutuvien virtaushäiriöiden käsittelemiseksi.

Sää tietoina mallinnuksissa käytettiin Helsinki-Vantaan lentokentän sääaseman (Ilmatieteen laitos, avoin data) sää tietoja vuosilta 2022–2024, joka oli lähin sääasema, josta oli saatavilla kaikki leviämismallinnuksessa tarvittavat parametrit. Asema sijaitsee noin 20 km datakeskuksesta suunnitellusta sijainnista etelälounaaseen. Kuvassa 2 on esitetty tuuliruusu vuosilta 2022–2024. Laskentamalli käyttää epäpuhtauspitoisuuksien leviämisen ja laimenemisen laskennassa meteorologisen tilanteen tuntikeskiarvoja (ulkoilman lämpötila, tuulen nopeus, tuulen suunta, pilvisuus, pilvien korkeus). Laskenta etenee tunnin aika-askeleella, kunnes koko vuoden pituinen sää tietojen aikasarja on käyty läpi. Malli lasketaan kolmen vuoden sääaineistolla, ja lopuksi eri vuosien tulokset yhdistetään. Tuloksena saadut pitoisuudet on ilmoitettu ulkoilman lämpötilassa ja paineessa.

Laskennasta saadut pitoisuudet kuvaavat tilannetta maanpinnan läheisyydessä, hengitysilmän korkeudella (1,5 m). Työssä lasketulla leviämismallilla arvioitiin päästöjen leviäminen kokonaisuudessaan 11 km × 11 km kokoisella alueella, jonne laskentapisteen sijoitettiin 100 m välein 1000 m etäisyydelle päästöjen keskipisteestä. Tätä kauemmille laskentapisteille käytettiin harvempaa reseptoripisteiden verkostoa, jossa ne sijaitsivat 200 m etäisyydellä toisistaan. Malliin syötettiin päästölähdettä lähimmät rakennukset sekä niiden korkeudet, koska laskenta huomioi rakennusten aiheuttaman savukaasupainuman.

Kuva 2. Tuuliruusu Helsinki-Vantaan lentokentän sääasemalta vuosilta 2022–2024. Tuuliruusu kuvaa, mistä suunnasta on tuullut. Tyynä (<0,5 m/s) oli 1,1 % ajanjakson havainnoista.

Lähtötietoina käytettiin kohteen ajantasaisia suunnittelutietoja ja tilaajan toimittamia tietoja. Laskennassa käytetyt päästötiedot ja muut lähtötiedot on esitetty Taulukoissa 1 ja 2. Suunnitellut

ja mallinnetut testikäytöt ja sähkökatkon aikainen käyttö on esitetty Taulukossa 3. Kuukausi- ja vuositestikäyttö asetettiin tapahtuvaksi arkipäivinä klo 7–22.

Sähkökatkotilanne mallinnettiin 24 h mittaisena yhtenäisenä jaksena. Se kuvaa poikkeustilannetta, jossa koko kantaverkko on alhaalla poikkeuksellisen pitkän ajan. Vaihtoehdon VE1 mukaisessa tilanteessa sähkökatkotilanteessa on aktiivisessa käytössä 57 generaattoria ja vaihtoehdossa VE2 74 generaattoria. Mallinnetussa sähkökatkotilanteessa generaattoreiden oletettiin käyvän 75 % teholla, koska sillä tehomäärällä datakeskukseen suunnitellut generaattorit pystyvät tuottamaan koko datakeskuksen ja sen oheistoimintojen tarvitseman sähköntarpeen.

Pakokaasun epäpuhtauksien pitoisuudet sekä pakokaasun happipitoisuus olivat peräisin generaattorin Rehiko KD3750 datalehdeltä (Liite 1). samoin kuin 100 % tehon pakokaasun tilavuusvirtaus ja pakokaasun lämpötila. Päästölaskuissa käytetyt ja mallinnuksessa käytettyjä lähtötietoja on esitetty Taulukoissa 1 ja 2. Pakokaasun kosteus ja piipun halkaisija saatiin generaattoritoimittajalta. Laskennassa käytetty piipun korkeus oli suunnittelutieto. Kuukausi- ja vuositestausta oletettiin tehtävän 10 % generaattoriteholla. Pakokaasun tilavuusvirtaus ja lämpötila olivat saatavilla datalehdellä vain 100 % teholla. Kyseiset tiedot 10 % ja 75 % tehoille on laskettu toisen vastaavantyyppisen generaattorin tietojen avulla (kts. Liite 1)

Taulukko 1. Päästölaskuissa käytetyt pakokaasun ominaisuudet ja malliin syötetyt päästöt.

Mallissa käytetty pitoisuus	Pitoisuus (mg/nm ³)*	Päästö (g/s), 1 piippu	Pakokaasun lämpötila (°C)	Pakokaasun virtausnopeus (m/s)
PM ₁₀ , 10 % teho	25	0,074	+360	7,0
PM ₁₀ , 75 % teho	30	0,15	+520	21,4
NO _x , 10 % teho	1850	5,5	+360	7,0
NO _x , 75 % teho	2450	12,0	+520	21,4

*5 % O₂

Taulukko 2. Pakokaasujen leviämismallinnuksessa käytettyjä lähtötietoja.

Generaattoreiden lähtötietoja	Arvo	Yksikkö
Piipun korkeus	23,8	m
Piipun halkaisija	0,7	m
Savukaasun kosteus	8	%

Taulukko 3. Mallinnetut käyttötilanteet. Kuukausi- ja vuositestausta mallinnettiin samassa mallissa.

Tilanne	Käytetty teho	Todellinen	Mallinnettu
Kuukausitestausta	10 %	20 min/gen., 1 kerrallaan	1 h/gen., 2 kerrallaan
Vuositestausta	10 %	90 min/gen., 1 kerrallaan	2 h/gen., 2 kerrallaan
Sähkökatko	75 %	24 h	24 h/kerran jokaisena mallinnettuna vuotena

2.2 Raja- ja ohjearvot

Leviämislaskelmilla saatuja tuloksia on verrattu voimassa oleviin asetettuihin ilmanlaadun ohje- ja raja-arvoihin. Ilmanlaadun ohje- ja raja-arvot on laadittu puhtaan ympäristön takaamiseksi ja terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi. Ilmanlaadulle olevat säädökset ovat vuonna 1996 annetut ohjearvot terveyden suojelemiseksi (Vnp 480/1996, Taulukko 3) ja vuonna 2017 voimaan tullut ilmanlaatuasetus (79/2017, Taulukko 4). Raja-arvot määrittelevät ilmansaasteille korkeimmat sallitut pitoisuudet, joiden ylittyessä viranomaisten on ryhdyttävä toimenpiteisiin pitoisuuksien alentamiseksi. Ohjearvot ovat ensisijaisesti ympäristöviranomaisten käytössä suunnittelun ja päätöksenteon apuvälineenä. Ohjearvot ovat raja-arvoja tiukemmat, ja pitoisuuksien ollessa niiden alapuolella myös raja-arvot alittuvat.

Taulukko 4. Ilmanlaadun ohjearvoja tunti- ja vuorokausipitoisuuksille [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] (Valtioneuvoston päätös 480/1996).

Epäpuhtaus	Ohjearvon tarkastelu-aika	Tilastollinen määritelmä	Ohjearvot [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Typpidioksidi (NO_2)	tunti	kuukauden tuntiarvojen 99. prosenttipiste	150
Typpidioksidi (NO_2)	vuorokausi	kuukauden toiseksi suurin vuorokausiarvo	70
Hengitettävät hiukkaset (PM_{10})	vuorokausi	kuukauden toiseksi suurin vuorokausiarvo	70

Taulukko 5. Ilmanlaadun raja-arvoja tunti-, vuorokausi- ja vuosipitoisuuksille [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] (Ilmanlaatuasetus 79/2017).

Epäpuhtaus	Raja-arvon tarkastelu-aika	Tilastollinen määritelmä	Raja-arvopitoisuus [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Typpidioksidi (NO_2)	tunti	raja-arvon lukuarvo saa ylittyä 18 kertaa vuodessa	200
Typpidioksidi (NO_2)	vuosi	vuosikeskiarvo	40
Hengitettävät hiukkaset (PM_{10})	vuorokausi	raja-arvon lukuarvo saa ylittyä 35 kertaa vuodessa	50
Hengitettävät hiukkaset (PM_{10})	vuosi	vuosikeskiarvo	40

Syksyllä 2024 Euroopan unioni antoi direktiivin (2024/2881), jossa on annettu tarkennettuja ilmanlaadun raja-arvoja terveyden suojelemiseksi. Direktiivin liitteessä on lueteltu ilmanlaadun raja-arvot, jotka tulee saavuttaa vuoden 2030 alkuun mennessä. Unionin jäsenvaltioiden tulee kirjata uudet raja-arvot lakiin vuoden 2026 lopulla. Direktiivin mukaiset raja-arvot on esitetty Taulukossa 6.

Taulukko 6. Uuden EU ilmanlaatudirektiivin mukaiset raja-arvot.

Epäpuhtaus	Raja-arvon tarkastelu-aika	Tilastollinen määritelmä	Raja-arvopitoisuus [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Typpidioksidi (NO_2)	tunti	raja-arvon lukuarvo saa ylittyä 3 kertaa vuodessa	200
Typpidioksidi (NO_2)	vuosi	vuosikeskiarvo	20
Typpidioksidi (NO_2)	vuorokausi	raja-arvon lukuarvo saa ylittyä 18 kertaa vuodessa	50
Hengitettävät hiukkaset (PM_{10})	vuorokausi	raja-arvon lukuarvo saa ylittyä 18 kertaa vuodessa	45
Hengitettävät hiukkaset (PM_{10})	vuosi	vuosikeskiarvo	20

2.3 Epävarmuustekijöitä

Leviämismallin epävarmuustekijöitä ovat sääaineiston ja sen edustavuuden epävarmuudet (10–40 %) ja laskennan epävarmuudet (10–20 %). Lopputuloksen luotettavuus yksittäisessä pisteessä on heikoimmillaan tuntipitoisuuksia laskettaessa ja sen edustavuus paranee pitempiä aikavälisiä laskettaessa. Leviämismallin kokonaisepävarmuutena on pidetty 10–40 % pitoisuuksia, kun tarkastellaan suurimpia päästöarvoja (USEPA, 2017).

Epävarmuutta laskentatuloksiin aiheuttaa myös mallin stationaarisuus. Mallilla lasketaan päästölähteeltä etenevän epäpuhtauspilven keskimääräistä jakautumista ympäristöön tunnin aika-askelin, olettaen sääolosuhteen ja päästön pysyvän vakiona koko ajan. Tyynissä olosuhteissa päästöjen leviäminen poikkeaa mm. inversion ansiosta, ja etenkin pölymäiset päästöt voivat leijaila ilmassa pitempään, seuraavienkin tuntien aikana. Ääriolosuhteissa päästö voi vaihdella paljonkin esim. tuulen nopeuden ja puuskittaisuuden mukaan.

Kasvillisuus, erityisesti puusto, vaikuttavat ilmanlaatuun suoraan pidättämällä ja emittoimalla, eli tuottamalla, hiukkasia ja kaasuja sekä epäsuoraan muuttamalla meteorologisia olosuhteita. Meteorologisilla tekijöillä on vaikutusta epäpuhtauksien kulkeutumiseen sekä sen aikana tapahtuvaan epäpuhtauksien sekoittumiseen, laimenemiseen, depositioon ja muutuntaan. Malli huomioi päästöalueen ympäröivän maaston karkealla tasolla (kaupunki/maaseutu) dispersiokertoimella. Puusto tehostaa kuitenkin ilmavirtojen sekoittumista ja laimentaa näin kaikkien epäpuhtauksien pitoisuuksia ilmassa.

3. Tulokset

Datakeskuksen generaattoreiden kuukausi- ja vuositestauksen, sekä 24 h sähkökatkon pakokaasupäästöjen aiheuttamat yksittäisessä reseptoripisteessä korkeimmat NO₂- ja PM₁₀-pitoisuudet ilmassa on esitetty voimassa olevaan lainsäädäntöön verrannollisina pitoisuuksina Taulukossa 7 ja uuden EU direktiivin (202/2881) osalta Taulukossa 8. Korkeimmat pitoisuudet eivät kuvaa sitä, miten suurella alueella pitoisuus tai mahdollinen raja- tai ohjearvo on ylitetty. Taulukosta kuitenkin nähdään ne tilanteet, joissa mallinnetut pitoisuudet olivat selvästi raja- ja ohjearvopitoisuuksien ylä- tai alapuolella.

Mallinnetut NO₂-pitoisuudet olivat taustapitoisuudet huomioon ottaen alhaisia mallinnetuissa kuukausi- ja vuositestaustilanteissa molemmissa vaihtoehdossa VE1 ja VE2. Sen sijaan sähkökatkotilanteissa NO₂-tuntiohjearvo ja uuden EU direktiivin mukainen tuntiraja-arvo ylittyivät sekä vaihtoehdossa VE1 että vaihtoehdossa VE2. Voimassa olevan lainsäädännön mukainen tuntiraja-arvo ylittyi molemmissa vaihtoehdoissa suunnitellun datakeskuksen kiinteistön itäpuolella olevan kiinteistön alueella, mutta ei sitä laajemmalla alueella.

PM₁₀-pitoisuudet olivat alhaiset kaikissa mallinnetuissa tilanteissa ja vain vähän taustapitoisuuksia korkeammalla. Ilmanlaadun raja- tai ohjearvopitoisuudet eivät olleet vaarassa ylittyä mallinnetuissa testaus- ja sähkökatkotilanteissa.

Kuvissa 3–9 on esitetty mallinnustulokset karttapohjalla niistä NO₂-pitoisuuksista, joista mallinnetut pitoisuudet olivat taustapitoisuuksia selvästi korkeammalla. Sähkökatkon aikaista generaattoreiden käyttöä kuvaavissa tilanteissa oletuksena on käytetty yhtä tilannetta jokaisena mallinnettuna vuotena, eli tilanteita on ollut yhteensä kolme. Sähkökatko ajoitettiin jokaisena vuotena eri ajankohtaan. Kuvissa 7, 8 ja 9 sekä 14, 15 ja 16 esitetyissä tilanteissa NO₂-pitoisuudet leviävät valittuina päivinä vallinneiden tuulen suuntien mukaisesti. Tuulen suunnan ollessa toinen, voi vastaavanlainen pitoisuusviuhka edetä vastaavalla tavalla myös muihin ilmansuuntiin, vallitsevan tuulen mukana.

Taulukko 7. Korkeimmat pitoisuudet mallinnetuissa tilanteissa.

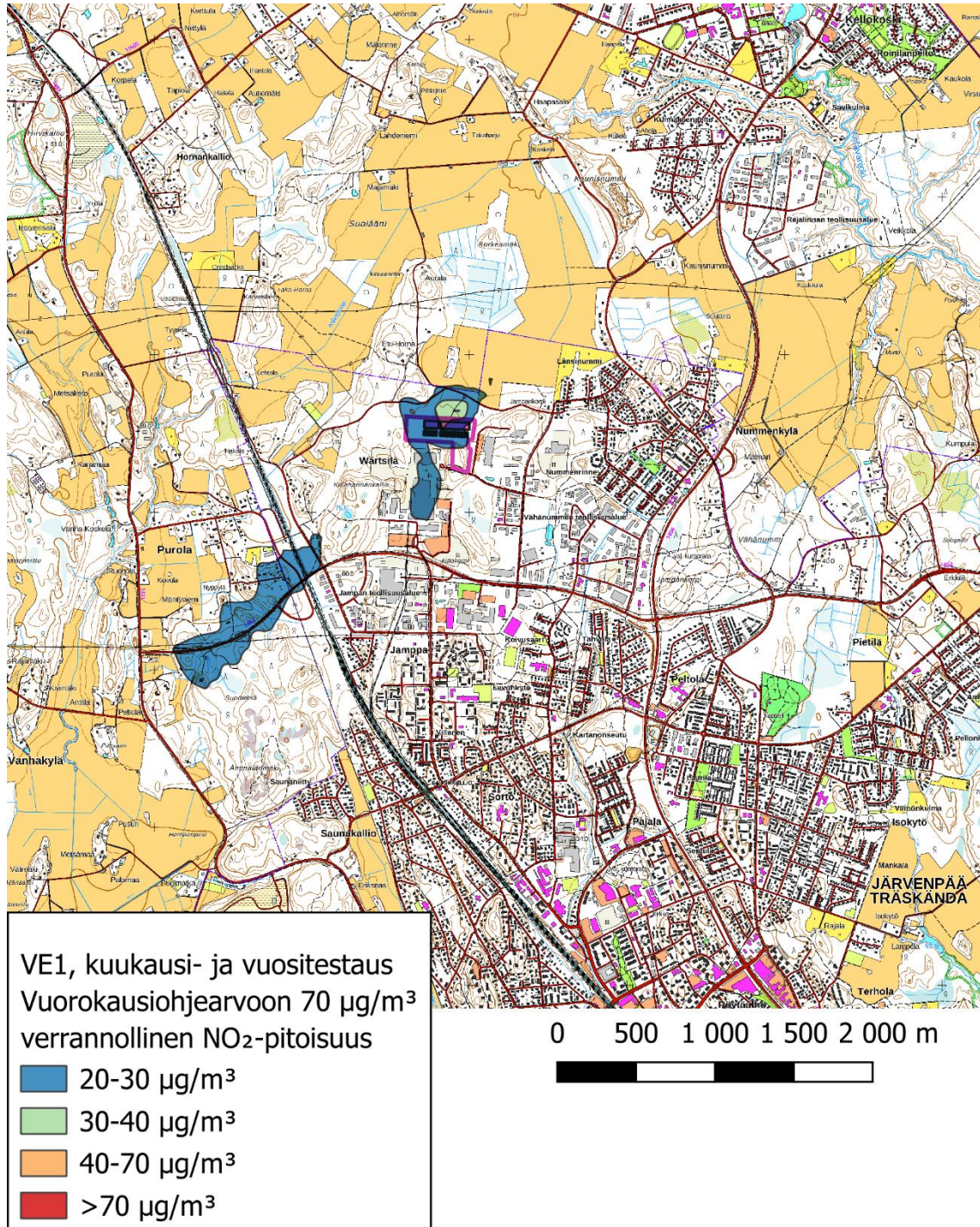
	Aika	Raja- tai ohjearvo (µg/m ³)	VE1 (kk- ja vuositestaus) (µg/m ³)	VE1 sähkökatko (µg/m ³)	VE2 (kk- ja vuositestaus) (µg/m ³)	VE2 sähkökatko (µg/m ³)
NO ₂						
Ohjearvo	Vrk	70	40	-	41	-
Ohjearvo	Tunti	150	97	910	108	1600
Raja-arvo	Vuosi	40	18,5	19,8	18,7	18,6
Raja-arvo	Tunti	200	87	305	93	390
PM ₁₀						
Ohjearvo	Vrk	70	17	-	17	-
Raja-arvo	Vuosi	40	14,4	14,9	14,4	14,7
Raja-arvo	Vrk	50	-	-	-	-

Taulukko 8. Korkeimmat pitoisuudet mallinnetuissa tilanteissa uuden EU direktiivin (2024/2881) mukaisissa tilanteissa.

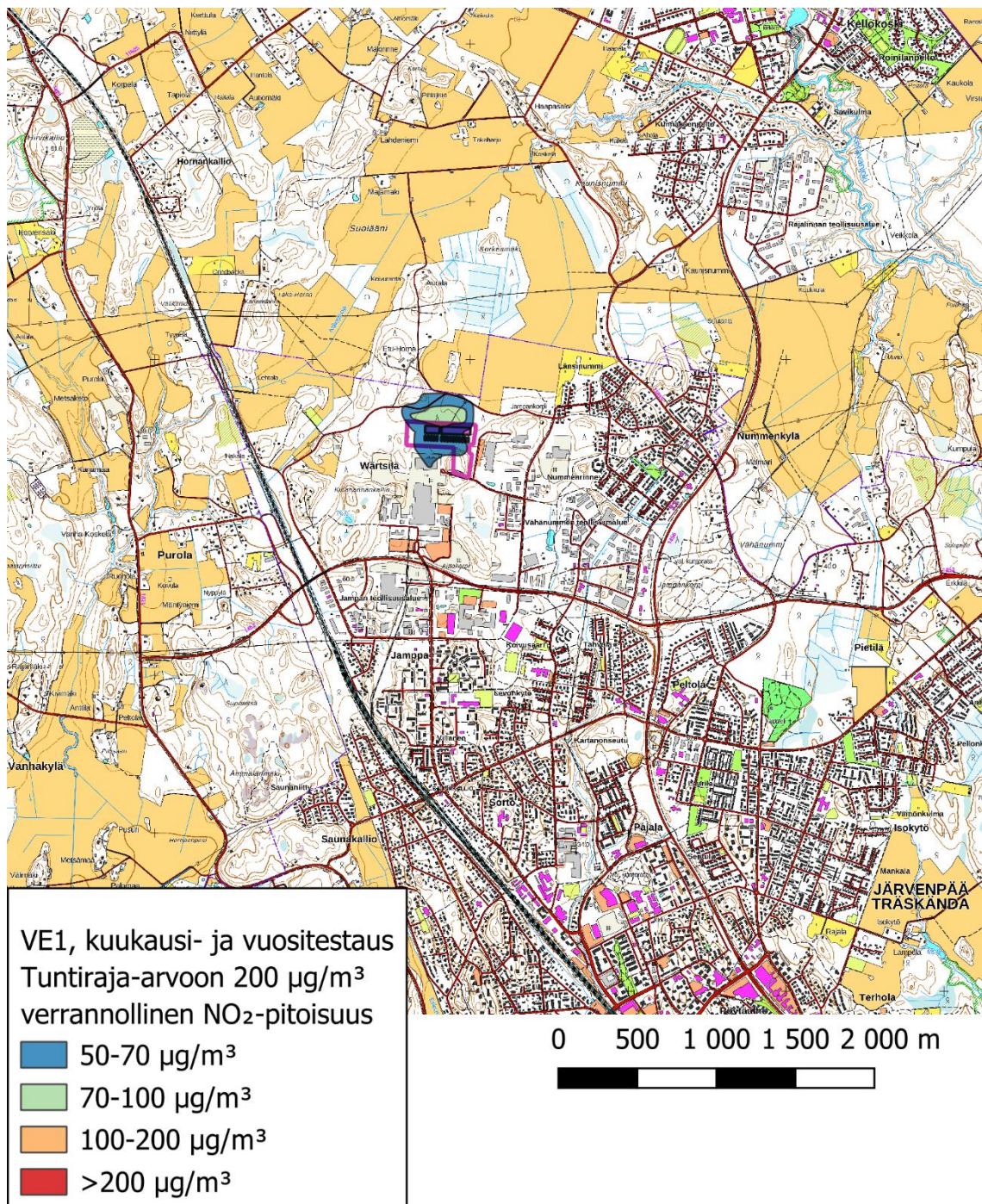
	Aika	Raja- tai ohjearvo (µg/m ³)	VE1 (kk- ja vuositestaus) (µg/m ³)	VE1 sähkökatko (µg/m ³)	VE2 (kk- ja vuositestaus) (µg/m ³)	VE2 sähkökatko (µg/m ³)
NO ₂						
Raja-arvo	Vuosi	20	18,5	19,8	18,7	18,6
Raja-arvo	Tunti	200	140	1200	140	2600
Raja-arvo	Vrk	50	33	-	33	-
PM ₁₀						
Raja-arvo	Vuosi	20	14,4	14,9	14,4	14,7
Raja-arvo	Vrk	45	14,8	-	14,8	-

3.1 Vaihtoehdon VE1 mukaiset leviämismallinnukset

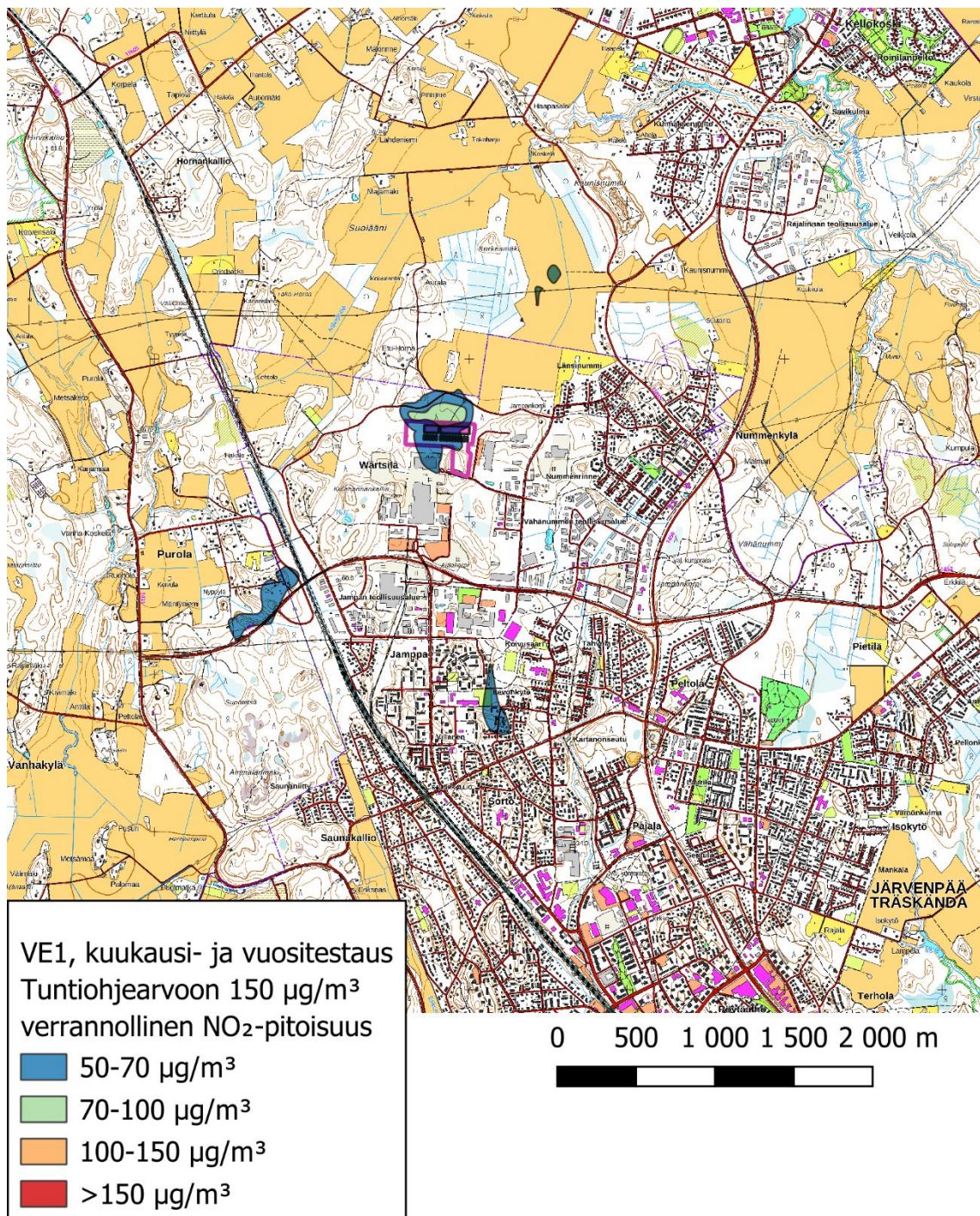
3.1.1 Kuukausi- ja vuositestauksista aiheutuvat päästöt ilmaan

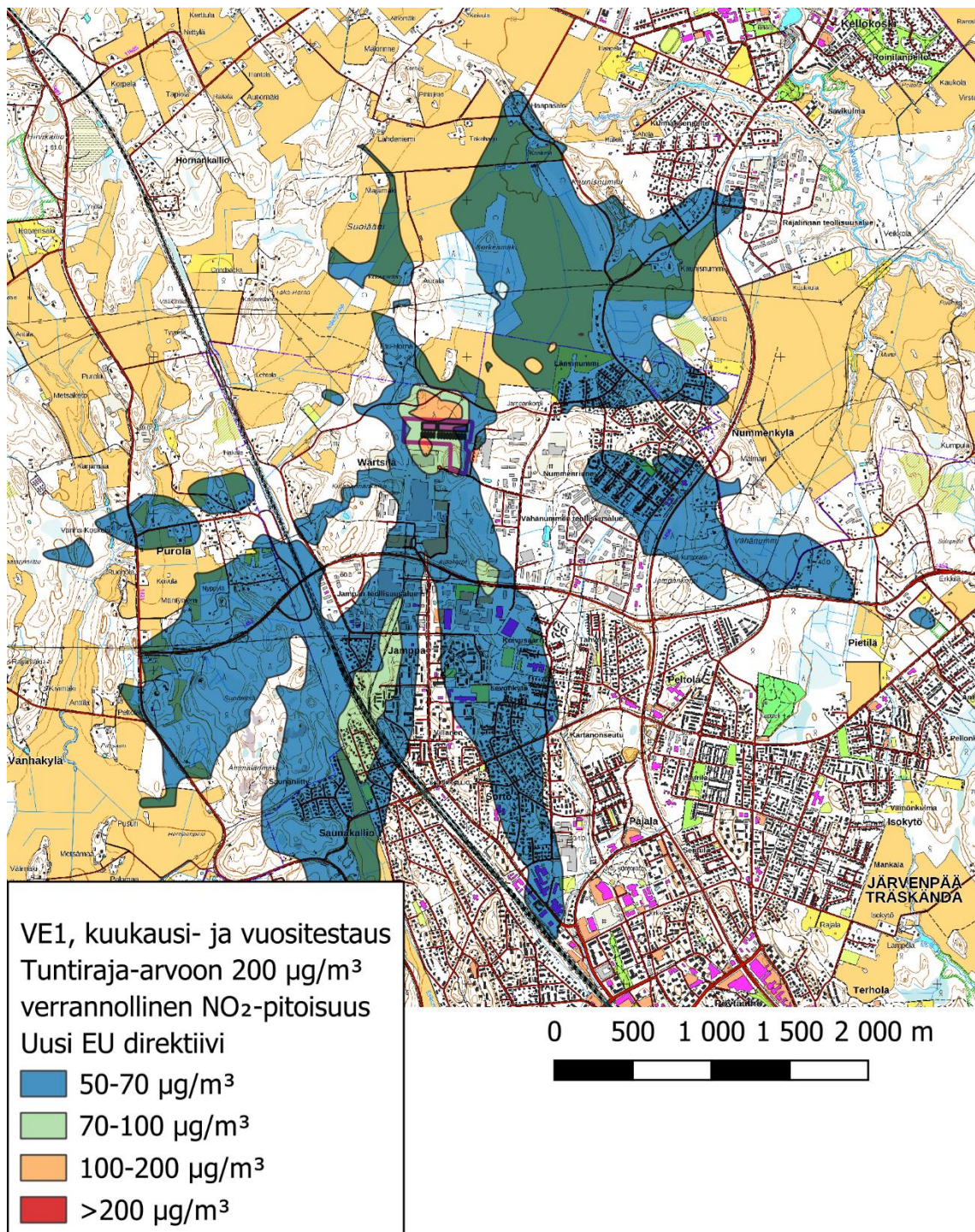
Kuva 3. Kuukausi- ja vuositestauksen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE1. Vuorokausiohjeeseen $70 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannollinen pitoisuus. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Kuva 4. Kuukausi- ja vuositetauksen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE1. Tuntiraja-arvoon $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannollinen pitoisuus. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

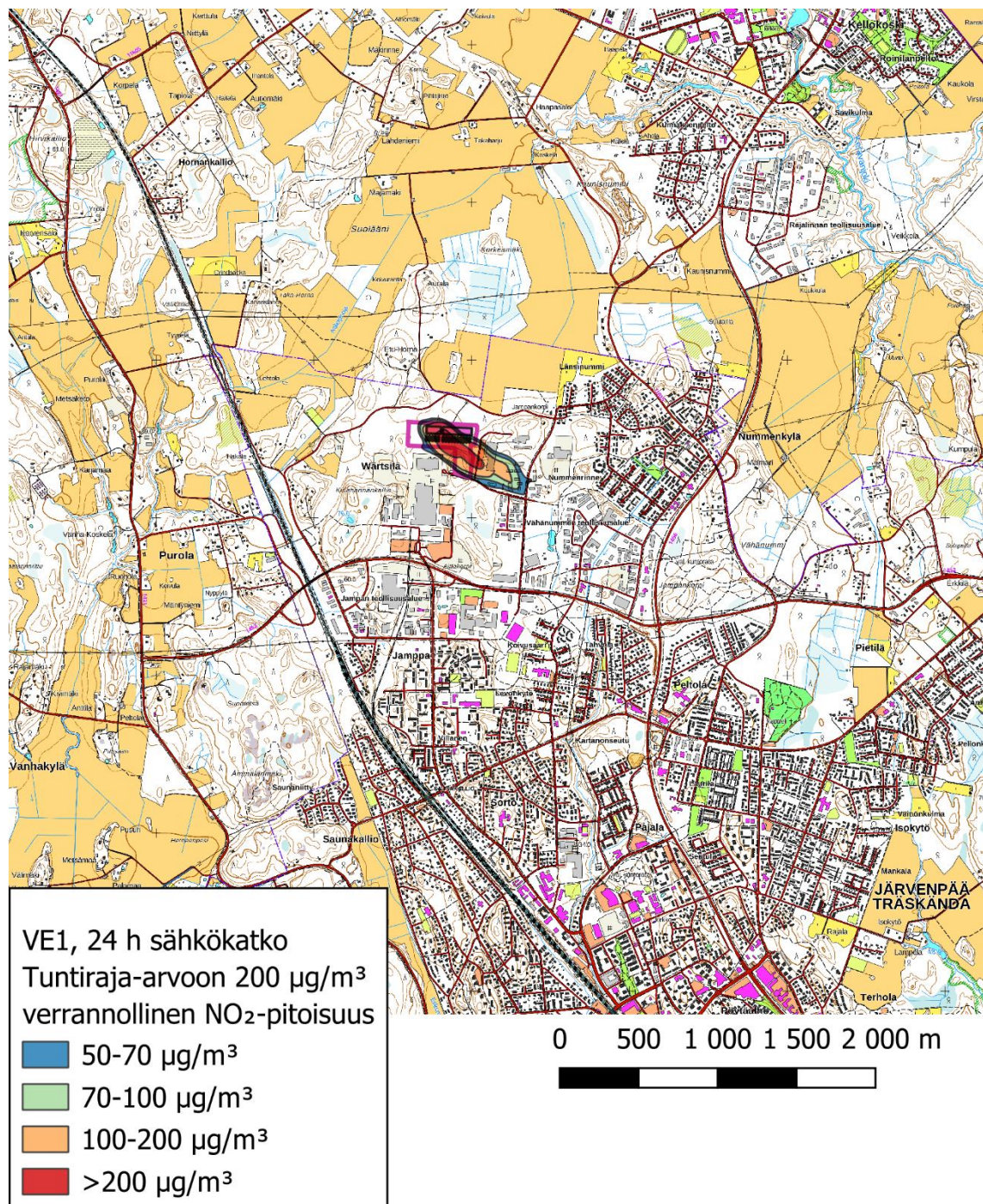

Kuva 5. Kuukausi- ja vuositestauksen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE1. Tuntihjearvoon $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannollinen pitoisuus. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

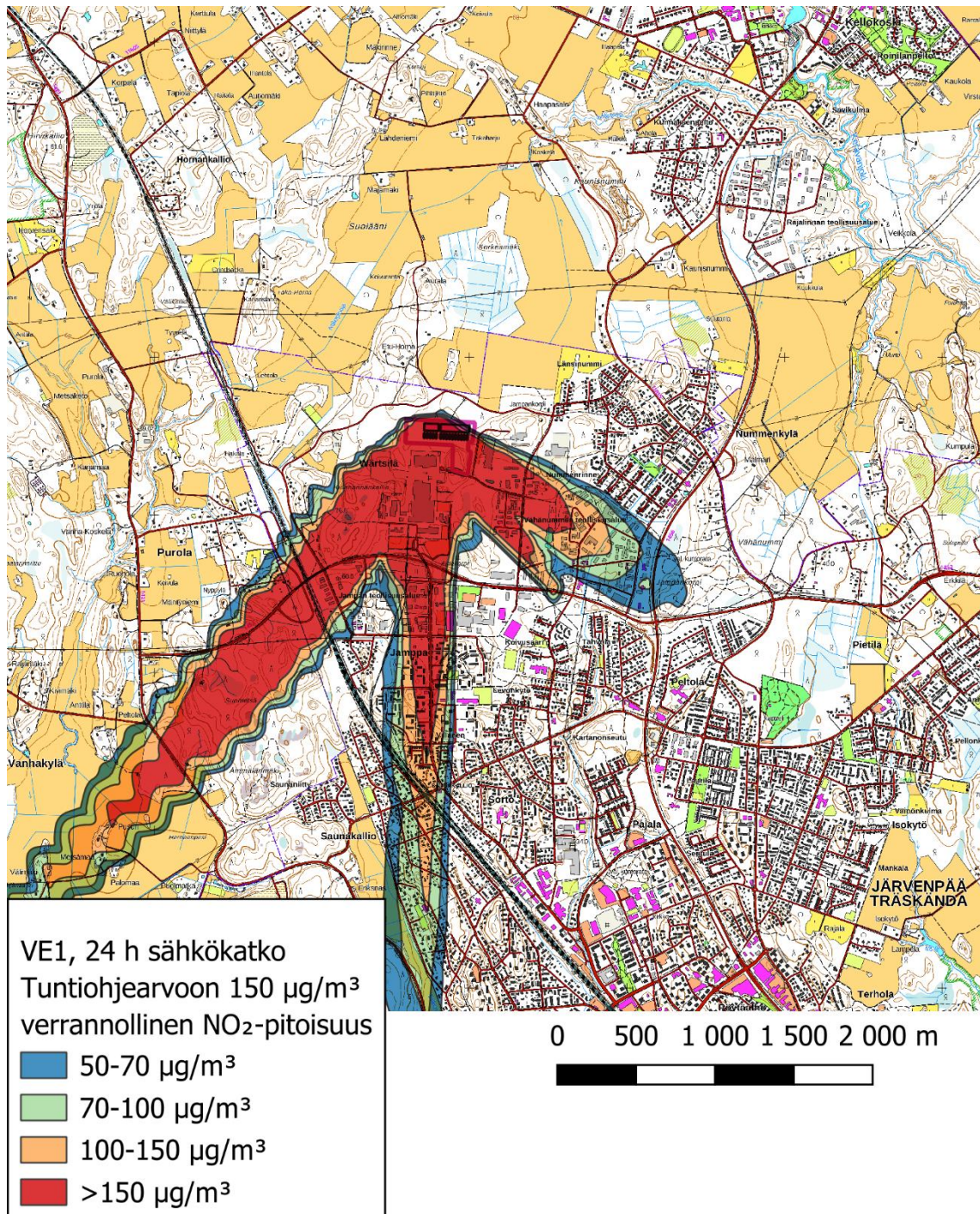

Kuva 6. Kuukausi- ja vuositetauksen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE1. Uuden EU direktiivin mukainen tuntiraja-arvoon $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannollinen pitoisuus. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

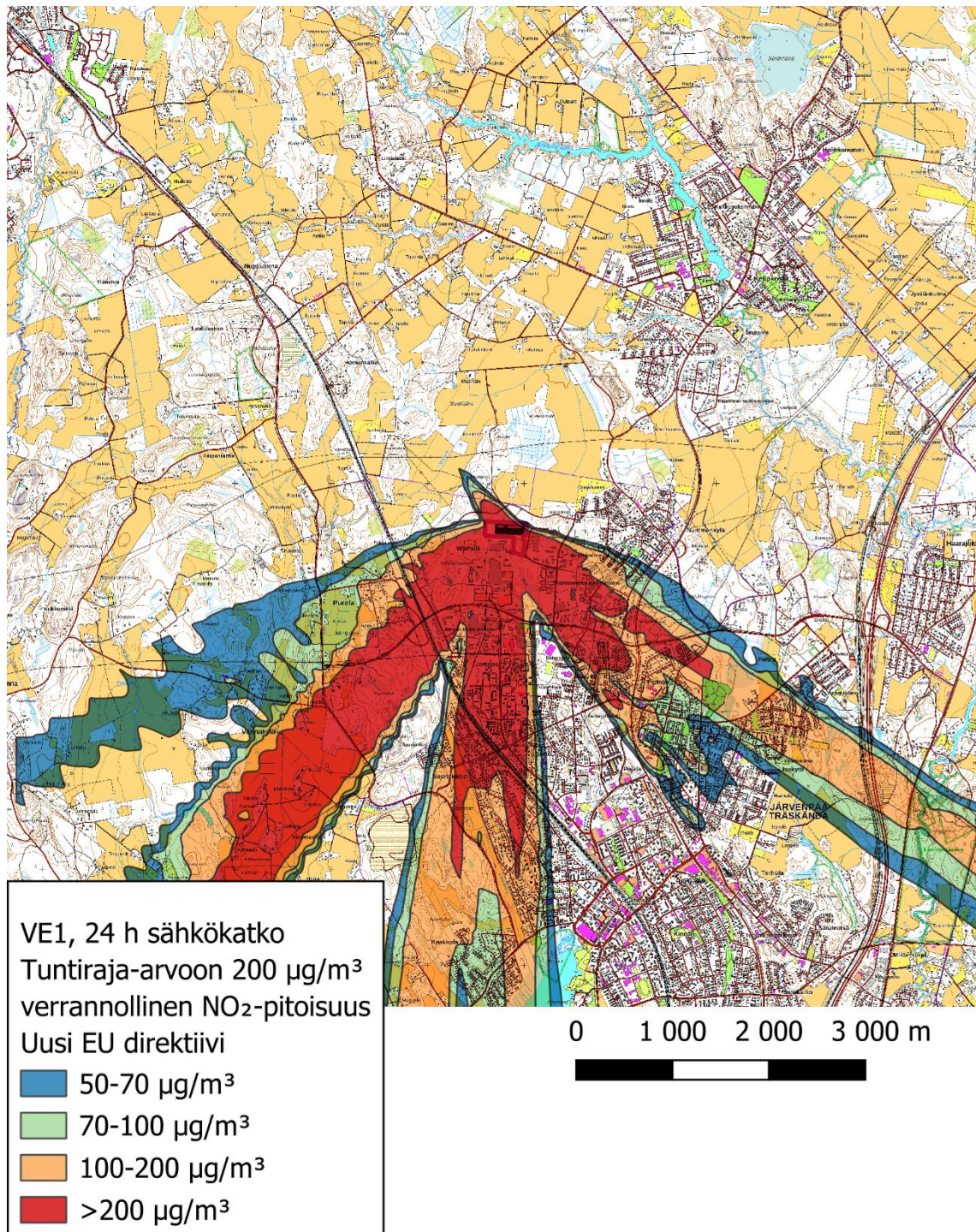
3.1.2 Sähkökatkon aikana muodostuvat päästöt ilmaan

Kuva 7. 24 h sähkökatkotilanteen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE1. Tuntiraja-arvoon $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannolliset pitoisuudet. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

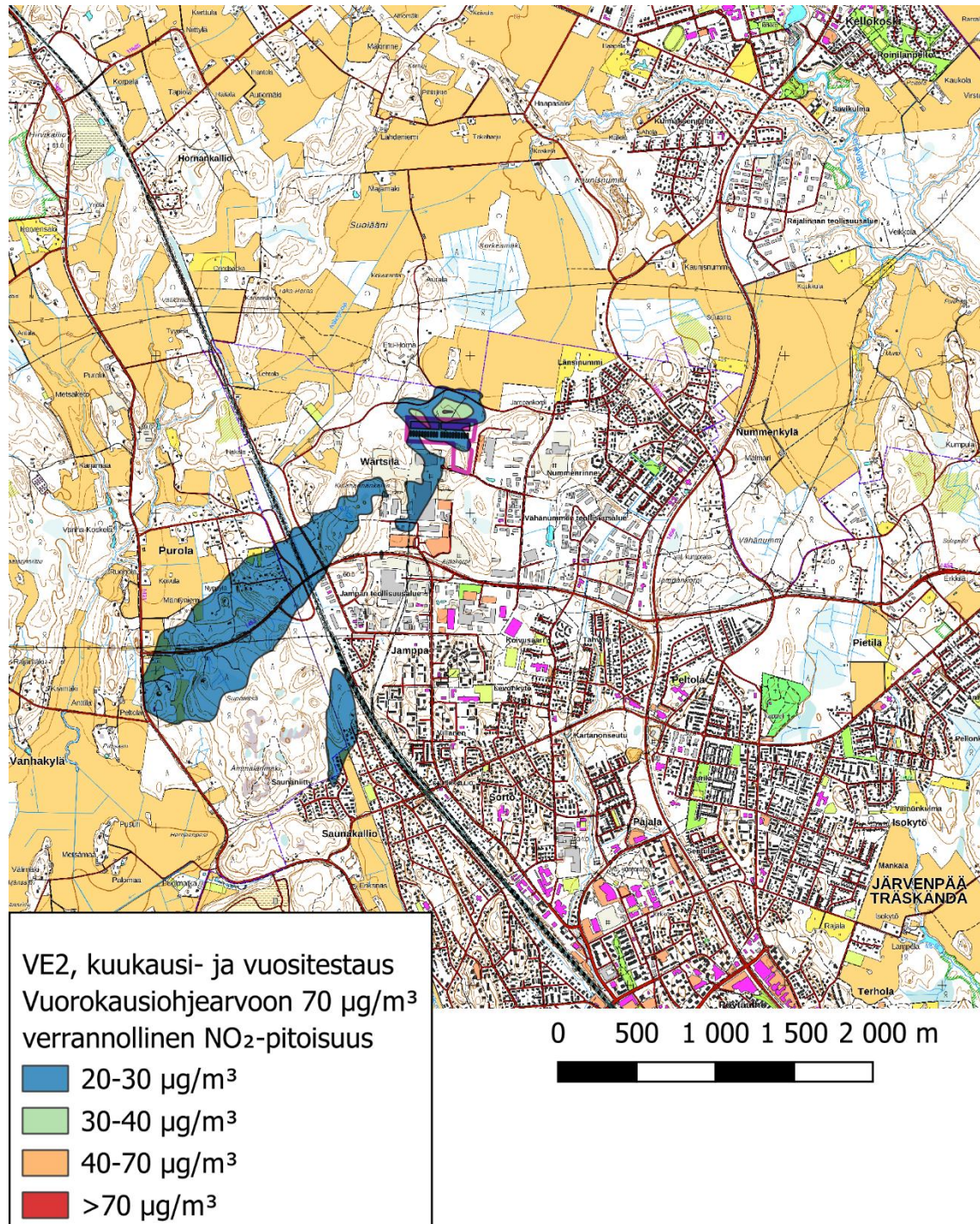
Kuva 8. 24 h sähkökatkotilanteen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE1. Tuntijearvoon $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannolliset pitoisuudet. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

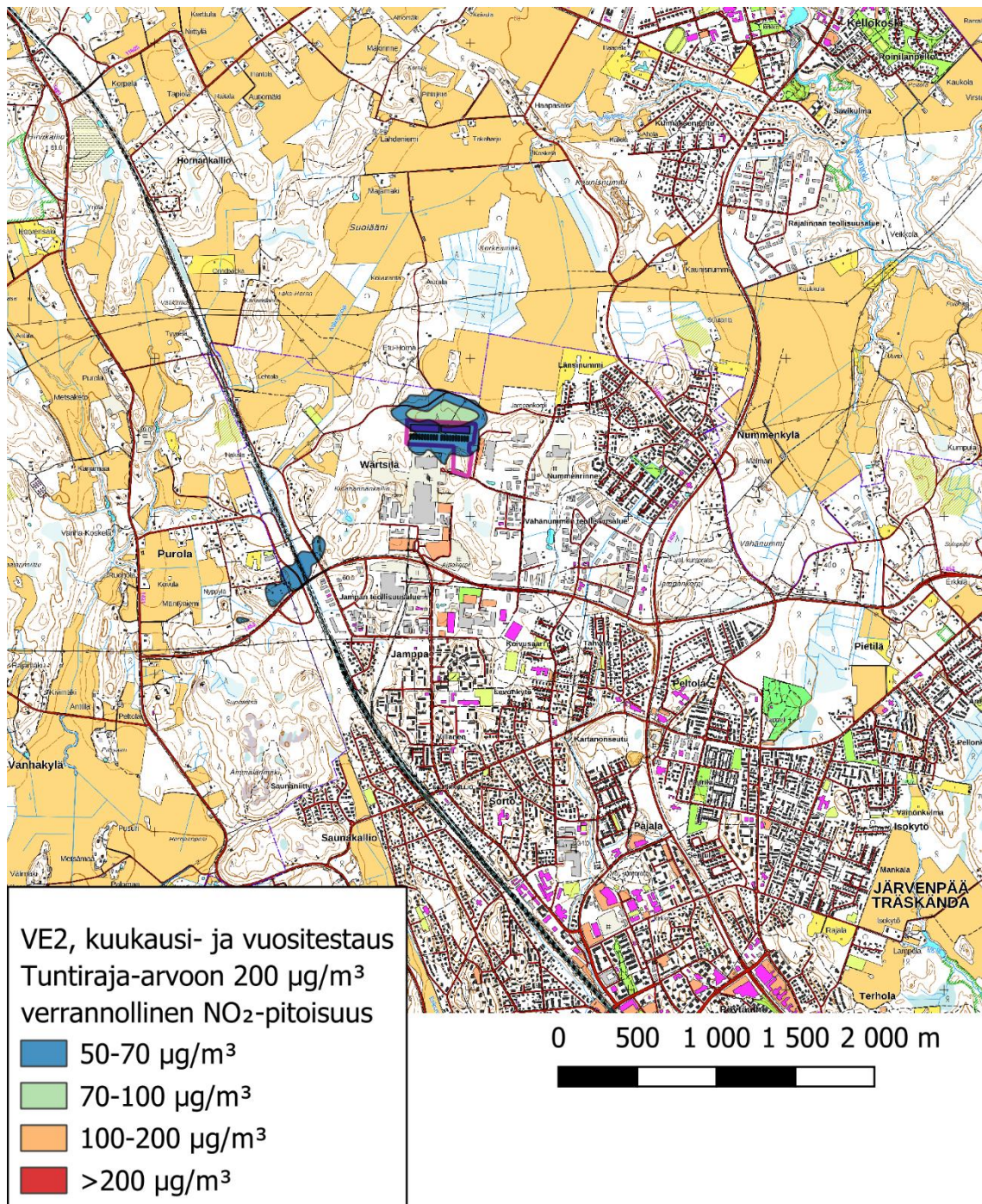
Kuva 9. 24 h sähkökatkotilanteen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE1. Uuden EU direktiivin mukainen tuntiraja-arvoon $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannollinen pitoisuus.

3.2 Vaihtoehto VE2

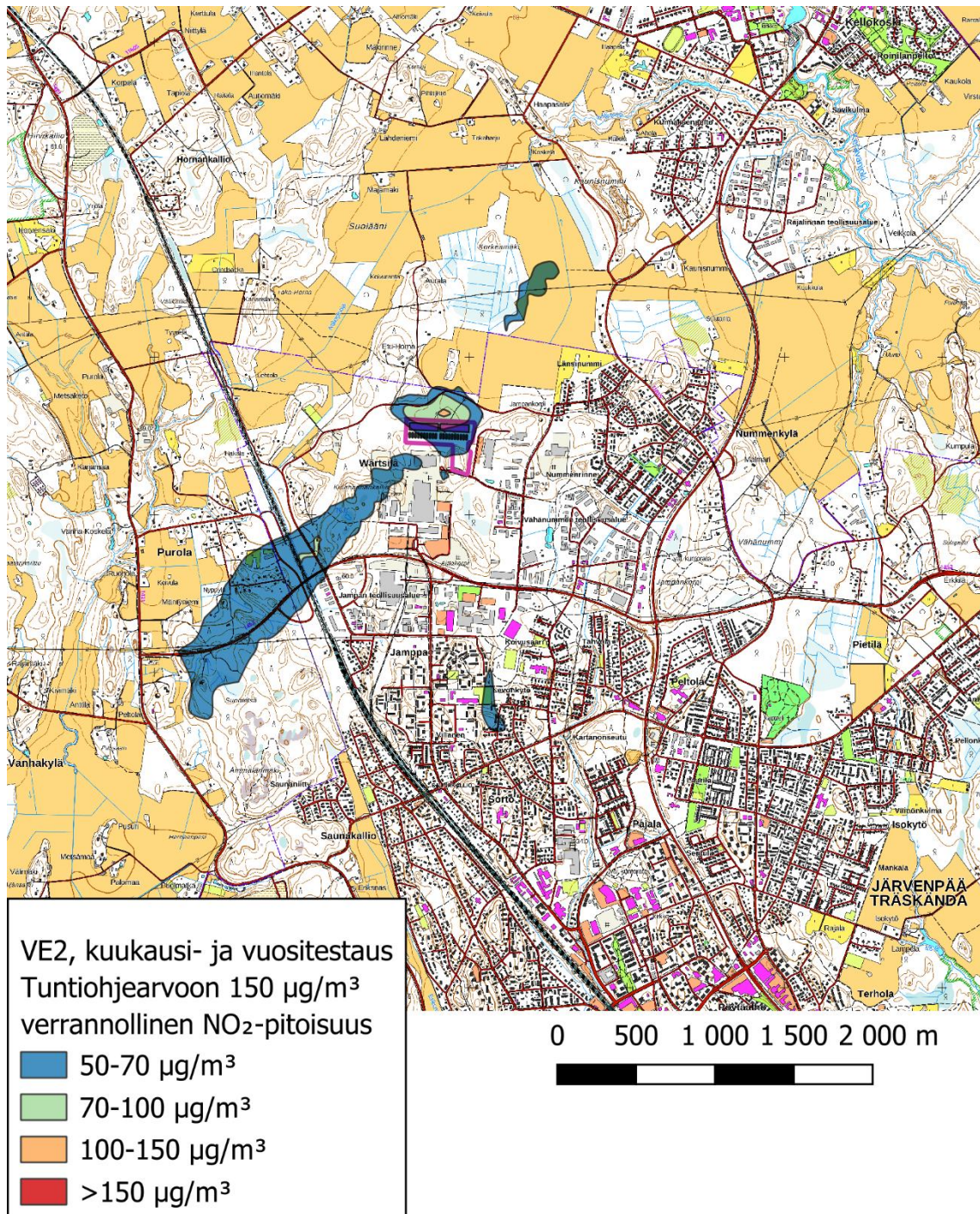
3.2.1 Kuukausi- ja vuositestauksista aiheutuvat päästöt ilmaan

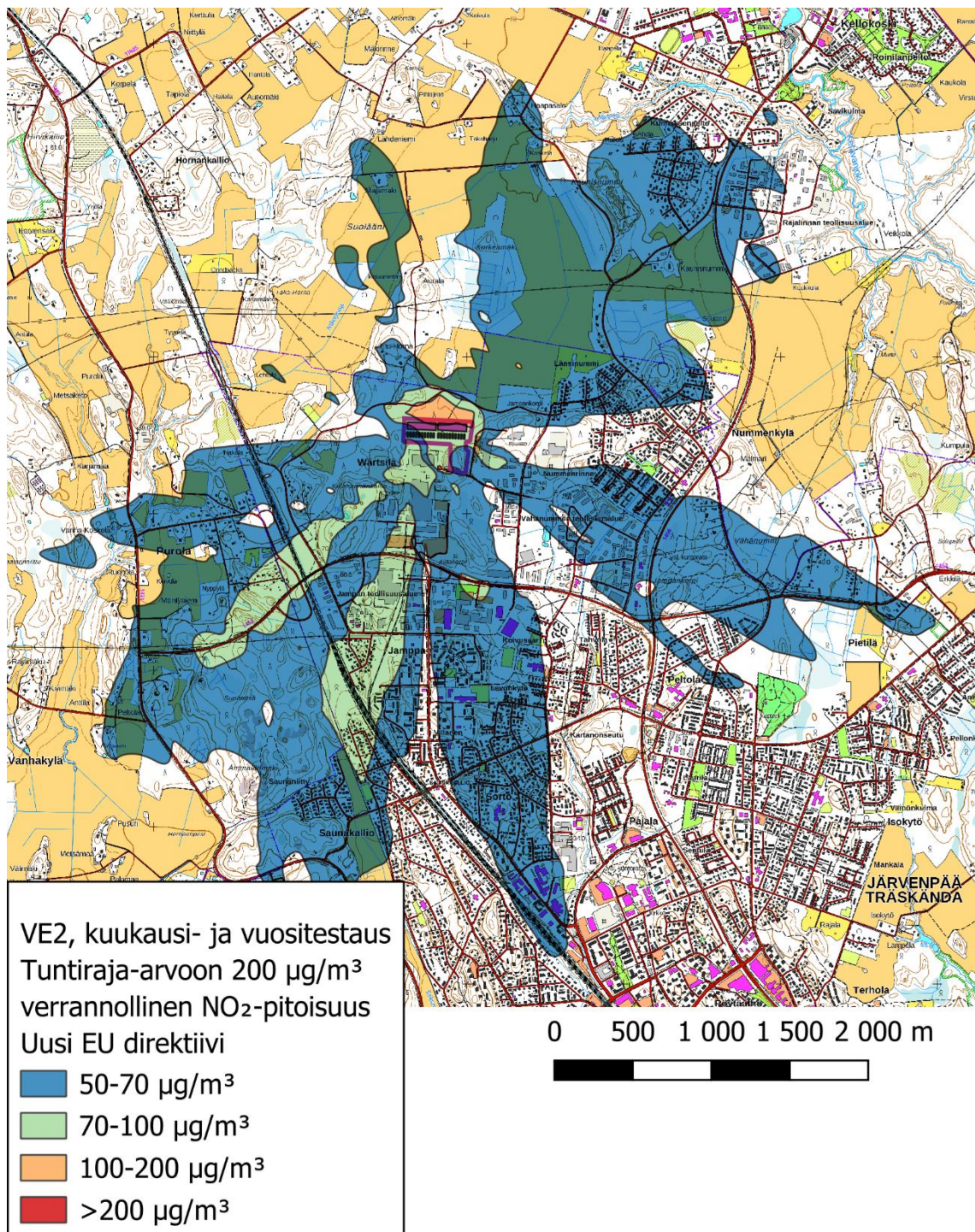
Kuva 10. Kuukausi- ja vuositestauksen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE2. Vuorokausiohjearvoon $70 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannollinen pitoisuus. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Kuva 11. Kuukausi- ja vuositetauksen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE2. Tuntiraja-arvoon $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannollinen pitoisuus. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

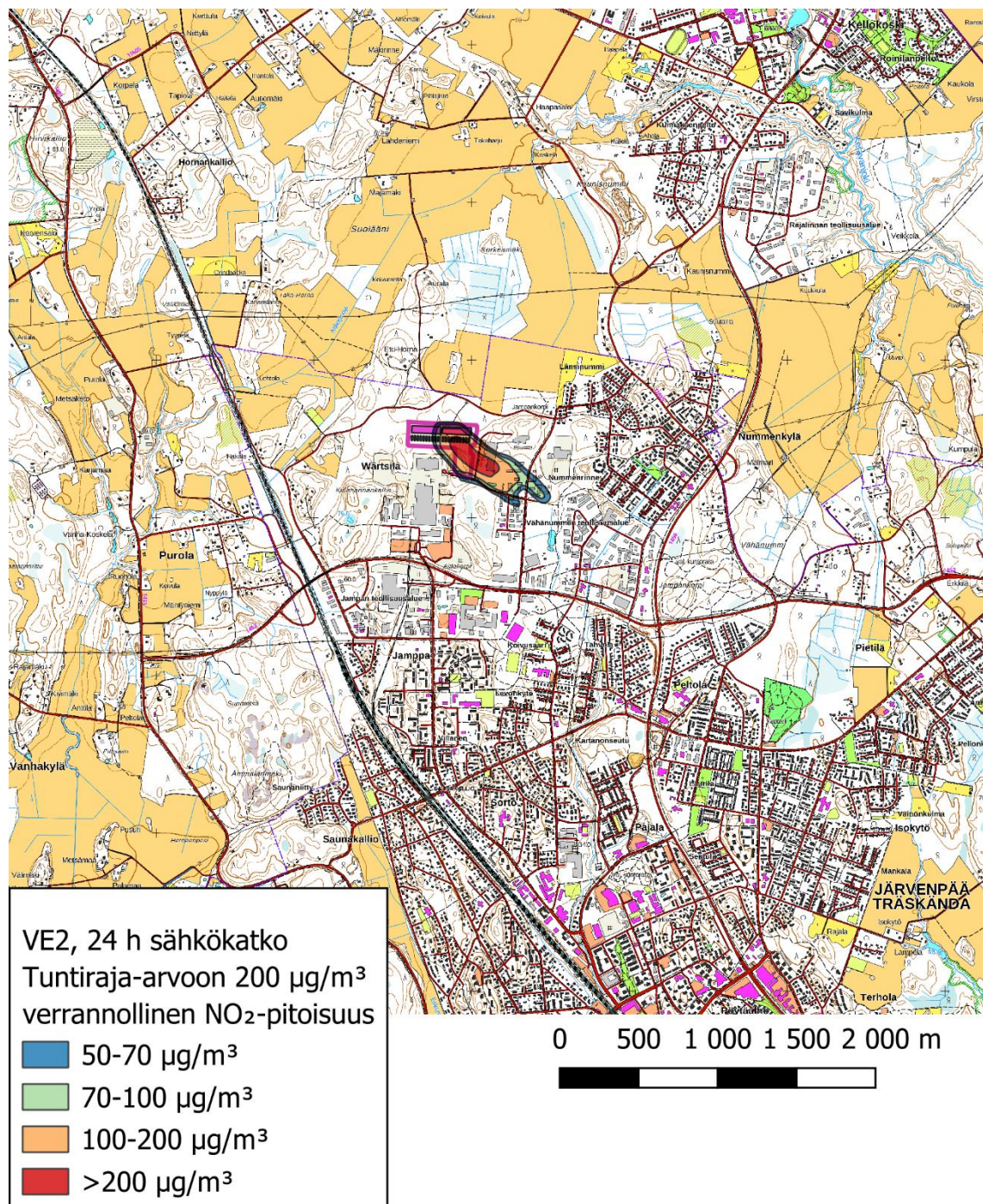

Kuva 12. Kuukausi- ja vuositetauksen aiheuttamat NO₂-pitoisuuden vaihtoehdossa VE2. Tuntiojearvoon 150 µg/m³ verrannollinen pitoisuus. Mallinnuksessa käytettiin NO₂-taustapitoisuutena 17,0 µg/m³.

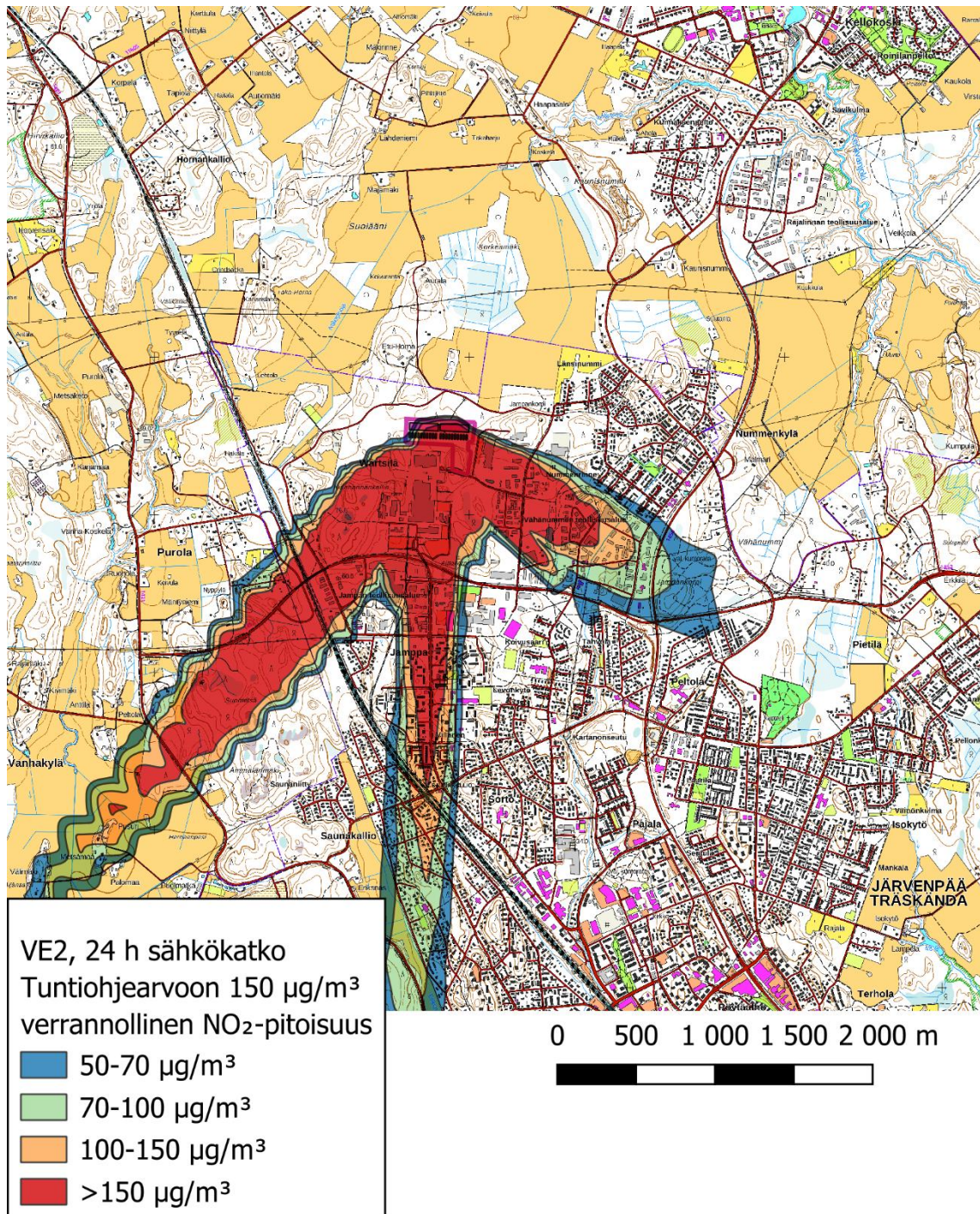

Kuva 13. Kuukausi- ja vuositetauksen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE2. Uuden EU direktiivin mukainen tuntiraja-arvoon $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannollinen pitoisuus. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

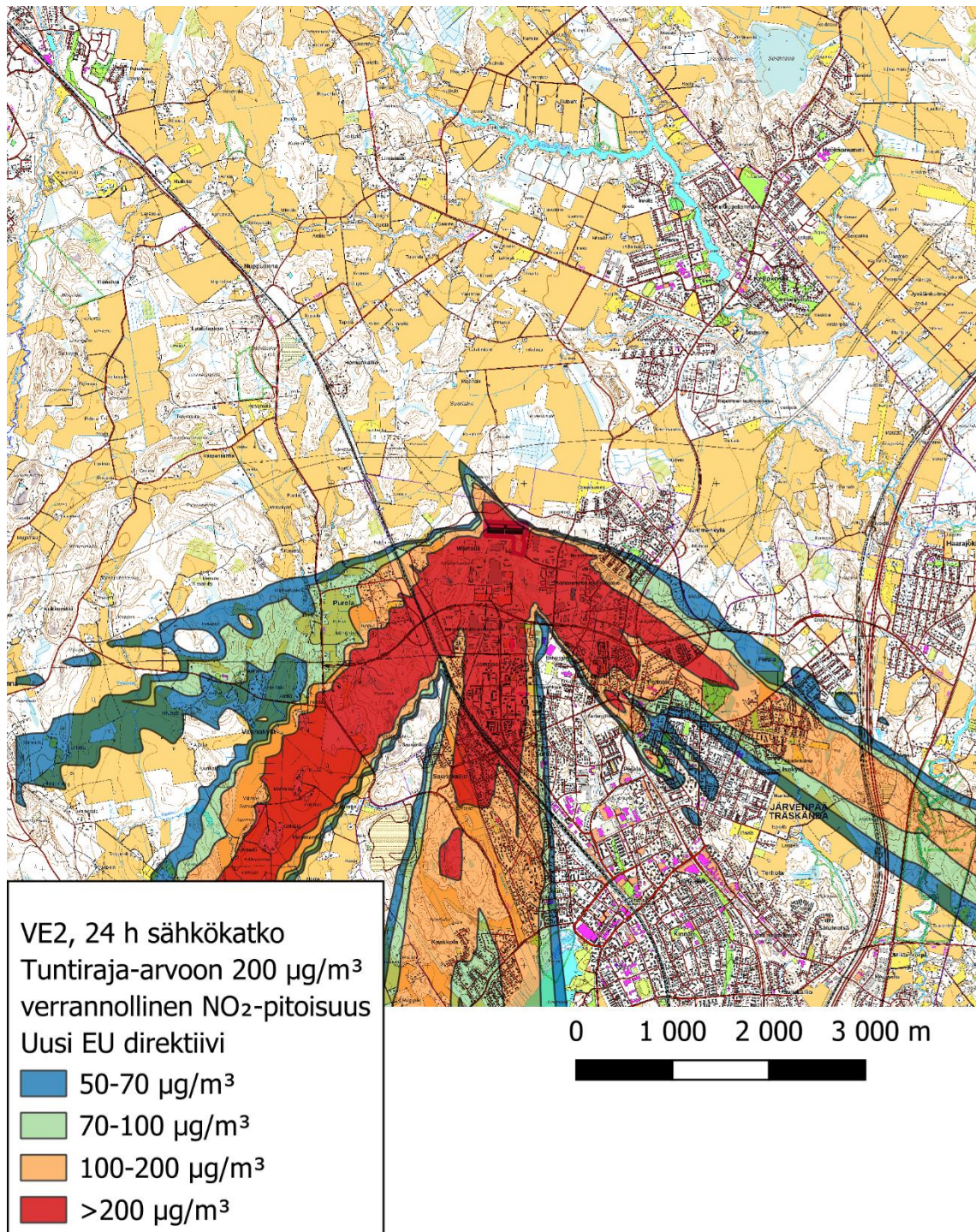
3.2.2 Sähkökatkotilanteen aikana muodostuvat päästöt ilmaan

Kuva 14. 24 h sähkökatkotilanteen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE2. Tuntiraja-arvoon $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannolliset pitoisuudet. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Kuva 15. 24 h sähkökatkotilanteen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE2. Tuntihjearvoon $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannolliset pitoisuudet. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Kuva 16. 24 h sähkökatkotilanteen aiheuttamat NO_2 -pitoisuudet vaihtoehdossa VE2. Uuden EU direktiivin mukainen tuntiraja-arvoon $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verrannollinen pitoisuus. Mallinnuksessa käytettiin NO_2 -taustapitoisuutena $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

4. Yhteenveto

Tässä työssä tarkasteltiin Järvenpään suunniteltavan datakeskuksen generaattoreiden pakokaasun epäpuhtauksien vaikutusta alueen ilmanlaatuun. Mallinnus tehtiin vaihtoehdoille VE1 ja VE2. Kuukausi- ja vuositestauksen lisäksi tarkasteltiin 24 h sähkökatkotilanne, joka on luokiteltavissa poikkeustilanteeksi eikä siten edusta datakeskuksen normaalitoiminnasta aiheutuvia päästöjä ilmaan. Työssä mallinnetut ilman epäpuhtaudet olivat NO₂ ja PM₁₀.

Ilmaan vapautuvat päästöt laskettiin tilaajan toimittamista lähtötiedoista, generaattorin datalehden tiedoista ja generaattoritoimittajalta saaduista tiedoista. 10 % ja 75 % tehojen pakokaasun tilavuusvirtaukset ja lämpötilat laskettiin hyödyntäen käytetyn generaattorityypin 100 % tehoalueen tietoja (Liite 1) ja toisesta vastaavanlaisesta generaattorista saatuja tietoja pakokaasun virtausten ja lämpötilojen suhteista eri tehoalueilla.

Mallinnuksessa oletettiin, että kuukausittain jokaista generaattoria testataan 1 h ajan ja vuosittain 2 h ajan 10 % teholla. Sähkökatkotilanteessa generaattoreiden oletettiin käyvän 24 h ajan niin, että vaihtoehdossa VE1 generaattoreita on 57 kpl ja vaihtoehdossa VE2 74 kpl, joilla tuotetaan datakeskuksen vaatima kokonaistehontarve. Todelliseksi testiajoiksi on suunniteltu jokaiselle generaattorille kuukausittain 20 min ja lisäksi 90 min vuosittain, mutta mallin rajoitteiden takia jouduttiin käyttämään pidempiä käyttöaikoja.

Mallinnuksen mukaan korkeimmat pitoisuudet havaittiin datakeskuksen alueella ja sen läheisyydessä. Saatuja tuloksia verrattiin voimassa oleviin ilman epäpuhtauksien raja-, ohje- ja tavoitearvoihin.

Mallinnuksen mukaan kuukausi- ja vuositestauksen aikana vapautuvien pakokaasun epäpuhtauksien vaikutus alueen ilmanlaatuun on vähäinen. Voimassa olevat ilmanlaadun raja- tai ohjearvot, eivät ole taustapitoisuus huomioiden, vaarassa ylittyä kummallakaan mallinnetulla epäpuhtaudella tai vaihtoehdolla. Uuden EU ilmanlaatudirektiivin mukainen raja-arvo NO₂-vuosikeskiarvolle on 20 µg/m³, joka on vain hieman korkeampi kuin alueen tämänhetkinen NO₂-vuosikeskiarvo 17 µg/m³, jota käytettiin mallinnuksen taustapitoisuutena. Datakeskuksen aiheuttama lisävaikutus NO₂-vuosikeskiarvoon on pieni, mutta taustapitoisuus huomioon ottaen mallinnetut NO₂-vuosikeskiarvot ovat uuden EU:n ilmanlaatudirektiivin vuosiraja-arvon tasolla tai vain hieman sen alapuolella.

Sähkökatkotilanteessa NO₂-tuntiraja-arvo voisi mallinnuksen mukaan ylittyä pienellä alueella datakeskuksen alueella ja sen itäpuolella olevan kiinteistön alueella molemmissa vaihtoehdoissa. Sen sijaan sähkökatkotilanteessa NO₂-tuntiohjearvo ja uuden EU:n ilmanlaatudirektiivin mukainen tuntiraja-arvo voisivat mallinnuksen mukaan ylittyä selvästi datakeskuksen lähialueilla ja myös kauempana datakeskuksesta molemmissa vaihtoehdoissa. Samoin kuin kuukausi- ja vuositestauksen yhteydessä, on NO₂-vuosikeskiarvo lähellä uuden EU:n ilmanlaatudirektiivin vuosiraja-arvoa, koska mallinnuksessa käytetty alueen taustapitoisuus (17 µg/m³) on lähellä tulevaa raja-arvoa 20 µg/m³. PM₁₀-pitoisuudet olivat pieniä myös mallinnetuissa sähkökatkotilanteissa.

Sähkökatkojen aikainen generaattoreiden käyttö on poikkeustilanne ja 24 h sähkökatko vaatisi, että sähkön kantaverkko olisi pitkäaikaisesti pois käytöstä. Tällaista tilannetta voidaan pitää hyvin poikkeuksellisena, eikä sen katsota olevan datakeskuksen tavanomaista käyttöä. Kantaverkkoasiakkaille aiheutuu sähkönjakelun keskeytyksiä keskimäärin noin 2–3 minuuttia vuodessa (Fingrid 2026). Todellisissa käyttötilanteissa, joissa datakeskus ei saa tarvitsemaansa sähköä kantaverkosta, datakeskuksen generaattoreita käytetään vain lyhytaikaisesti, esimerkiksi yksittäisiä tunteja vuoden aikana, kunnes sähkönsaanti kantaverkosta normalisoituu. Näillä oletuksella Valtioneuvoston asetuksen (79/2017) tai uuden EU-direktiivin mukaiset raja-arvot eivät ylitä lyhytaikaisessa sähkökatkotilanteessa. Nykyisessä NO₂-tuntiraja-arvossa sallitaan 18 raja-arvopitoisuuden (200 µg/m³) ylitystä vuoden aikana. Näin ollen, jos sähkökatkoja on vuoden aikana korkeintaan 18 tuntia, ei tuntiraja-arvo ylitä. Uudessa EU:n ilmanlaatudirektiivissä NO₂-tuntiraja-arvo pysyy samana, mutta vuoden aikana sallitaan vain kolme ylitystä. Näin ollen raja-arvo ei ylitä, jos sähkökatkojen aikaista generaattoreiden käyttöä on korkeintaan kolme tuntia.

Poikkeuksellisen pitkää sähkökatkotilannetta lukuun ottamatta datakeskuksen generaattoreista ei mallinnuksen mukaan aiheudu merkittäviä vaikutuksia alueen ilmanlaatuun.

Viitteet

Fingrid, 2026. Käyttöhäiriöt. Saatavilla:

<https://www.fingrid.fi/sahkomarkkinat/sahkojarjestelman-tila/kayttohairiot/> Viitattu 9.2.2026.

USEPA 2017. Guideline on Air Quality Models. Appendix W, part 51.

<https://www.ecfr.gov/current/title-40/chapter-I/subchapter-C/part-51/appendixAppendix%20W%20to%20Part%205>

Liite 1
 Generaattorin datalehti

KD3750
 50 Hz. Diesel Generator Set
 Emission Optimized for Stationary Applications
 Field conditions 40°C / 400 m

ENGINE INFORMATION			
Model:	KD83V16A	Bore:	175 mm
Type:	4-Cycle, 16-V Cylinder, 4TC	Stroke:	215 mm
Aspiration:	Turbocharged, Intercooler	Displacement:	83 L
Compression ratio:	16.0 : 1		
Emission Control Device:	Direct Diesel Injection, Engine Control Module, Turbocharger, Charge Air Cooler		

EXHAUST EMISSION DATA	ISO8178 Test Cycles Type D2
NO _x (Nitrogen Oxides)	7.77 g/kWh
CO (Carbon Monoxide)	1.53 g/kWh
HC (Hydrocarbons)	0.43 g/kWh
PM (Particulate Matter)	0.14 g/kWh

POTENTIAL CHANGE in EMISSION					
Cycle point	100%	75%	50%	25%	10%
Engine Power [kW]	3230	2423	1615	808	323
Speed [rpm]	1500	1500	1500	1500	1500
Exhaust Gas Flow [kg/h]	15230	-	-	-	-
Exhaust Gas Temperature [°C]	550	-	-	-	-
Exhaust back Pressure [mbar]	10.6	12.5	8.0	5.9	2.2
O ₂ [%]	7.8	9.2	9.3	9.4	13.4
NO _x [g/kWh]	13.2	7.8	6.4	6.7	8.1
CO [g/kWh]	0.43	0.77	1.24	4.62	2.18
HC [g/kWh]	0.23	0.29	0.41	0.73	2.00
PM [g/kWh]	0.02	0.10	0.06	0.43	0.39
CO ₂ [g/kWh]	699	771	781	868	1031
NO _x [mg/Nm ³] @5%O ₂	4400	2450	1900	1850	1850
CO [mg/Nm ³] @5%O ₂	155	250	410	1315	520
HC [mg/Nm ³] @5%O ₂	75	85	120	195	435
PM [mg/Nm ³] @5%O ₂	5	30	25	150	25
CH ₂ O [mg/Nm ³] @5%O ₂	20	25	30	50	50

TEST METHODS AND CONDITIONS
Test Methods: Steady-State emissions recorded per ISO8178-1 during operation at rated engine speed (+/-2%) and stated constant load (+/-2%) with engine temperatures, pressures and emission rated stabilized.
Fuel Specification: EN590 Diesel Fuel OR EN15940 HVO100 Renewable Fuel
Reference Conditions: 40 °C (104 °F) Air Inlet Temperature, 40 °C (104 °F) Fuel Inlet Temperature, 95.2 kPa (28.12 in Hg) Barometric Pressure; 10.7 g/kg (75 grains H₂O/lb.) adjusted to dry conditions; Intake Restriction set to maximum allowable limit for clean filter; Exhaust Back pressure set to maximum allowable limit.
Data was taken from a single engine test according to the test methods, fuel specification and reference conditions stated above and is subjected to instrumentation and engine-to-engine variability. Tests conducted with alternate test methods, instrumentation, fuel or reference conditions can yield different results.
Data and specifications subject to change without notice.